

Edykt Konstantyna - czy istniał naprawdę?

Opisywany przez historyków kościelnych „tolerancyjny edykt Konstantyna Wielkiego” wciąż budzi emocje i wątpliwości. Ciekawa jest wypowiedź historyka, profesora Mieczysława Żywczyńskiego, który w swojej książce „Kościół i społeczeństwo pierwszych wieków”, na stronie 171 i 172 (fragmenty) pisze:

„W Mediolanie zawiązano przymierze. Licyniusz nawet pojął za żonę siostrę Konstantyna, co zresztą nie przeszkodziło późniejszej wojnie, po której Konstantyn zachował się bardzo haniebnie w stosunku do niego. Licyniusz zginął, ale jego dzieci Konstantyn sprzedał w niewolę.

Należy zwrócić uwagę na to, że o edyktie mediolańskim aż do XVI wieku nie spotykamy absolutnie żadnej wzmianki. To dziwi, tak ważny moment dla chrześcijan. Oczywiście nie wszystkie pisma chrześcijańskie się zachowały, ale zachowało się stosunkowo sporo. Od IV wieku już nikt tych pism nie palił, nie niszczył. Mamy parę historii Kościoła i żadna nie wspomina o tym. Po raz pierwszy stykamy się z takim edyktem w dziele katolickiego apologety, historyka Cezara Barone’a, znanego pod zlatynizowaną nazwą Baroniusza. Baroniusz był historykiem podobnym do Euzebiusza z Cezarei. Miał

dostęp do źródeł. Był to oratorianin, który według legendy, pod wpływem św. Filipa Nereusza zaczął pisać historię świętych, co nie jest prawdą. Filip Nereusz ma tę zasługę, że mu niewiele przeszkadzało w pisaniu. Baroniusz pisał i w tym duża zasługa papieża Grzegorza XIII, ale nie św. Filipa. Baroniusz po prostu zmyślił ten edykt mediolański, bo tak mu wypadało w jego konstrukcji, a że mógł to zrobić, zresztą zrobił na pewno, to wiemy, bo sporo rzeczy pozmyślał. Tam, gdzie nie mógł źródeł pogodzić, albo któreś fakty nie pasowały, był zdecydowany. Był to fanatyczny teolog szesnastowieczny; taki, który uważał, że każda walka z herezjami jest dozwolona, podobnie jak Hozjusz”.

Ciekawe, że inny pisarz, Aleksander Krawczuk w zasadzie wierzył w istnienie takiego dokumentu, chociaż nie uważał go za „edykt”, a jedynie za protokół uzgodnień Konstantyna z Licyniuszem, będący niejako „pismem okólnym”.

Cytaty wybrał i skomentował: br. Bolesław Wyłuda

Bolesław Wyłuda
R-
„Straż”

¹ **Konstantyn Wielki** – Flavius Valerius Constantinus (żył w latach ok. 280-337), cesarz rzymski od 306 r.; doprowadził do końca reformy zapoczątkowane przez Dioklecjana; w roku 313 wydał edykt w Mediolanie gwarantujący chrześcijanom swobodę wyznania; w roku 330 przeniósł stolicę państwa rzymskiego do Bizantion, zwanego odtąd Konstantynopolem. (na podst. Mała Encyklopedia Powszechna PWN), przyp. red.